

Παραγωγικότητα και Ανάπτυξη

Ανάλυση Τάσεων και Κλάδων της Ελληνικής Οικονομίας

Ανάλυση για τον

Μάιος 2026

Αντικείμενο της μελέτης

Ανάλυση της παραγωγικότητας των κλάδων της ελληνικής οικονομίας και διερεύνηση της σχέσης της με την οικονομική ανάπτυξη και τους μισθούς

Ποια είναι η εξέλιξη της παραγωγικότητας στην Ελλάδα και πώς συγκρίνεται με την Ε.Ε.;
Πώς συνδέεται η παραγωγικότητα με τους μισθούς;
Ποιες οι επιδόσεις των κλάδων ως προς την παραγωγικότητα;
Ποιοι παράγοντες καθορίζουν την παραγωγικότητα των επιχειρήσεων και των κλάδων της οικονομίας;

Περιεχόμενα

- Εξέλιξη της παραγωγικότητας στην ελληνική οικονομία (2000–2024)
- Ανάλυση παραγωγικότητας ανά κλάδο
- Προσδιοριστικοί παράγοντες της παραγωγικότητας
- Προοπτικές και προτάσεις πολιτικής

Αύξηση της παραγωγικότητας: Βασικός μοχλός ανάπτυξης, ανταγωνιστικότητας και ευημερίας

Για την οικονομία

Διατηρήσιμη
οικονομική ανάπτυξη

Ισχυρότερη διεθνής
ανταγωνιστικότητα

Για τις επιχειρήσεις

Αύξηση κερδοφορίας
και μεριδίου αγοράς

Καλύτερη αξία για τους
πελάτες (τιμή / ποιότητα)

Περισσότερη
καινοτομία και
επενδύσεις

Για τους εργαζόμενους

Υψηλότεροι μισθοί

Βελτίωση βιοτικού
επιπέδου

Διατηρήσιμη αύξηση
εισοδήματος

Περιεχόμενα

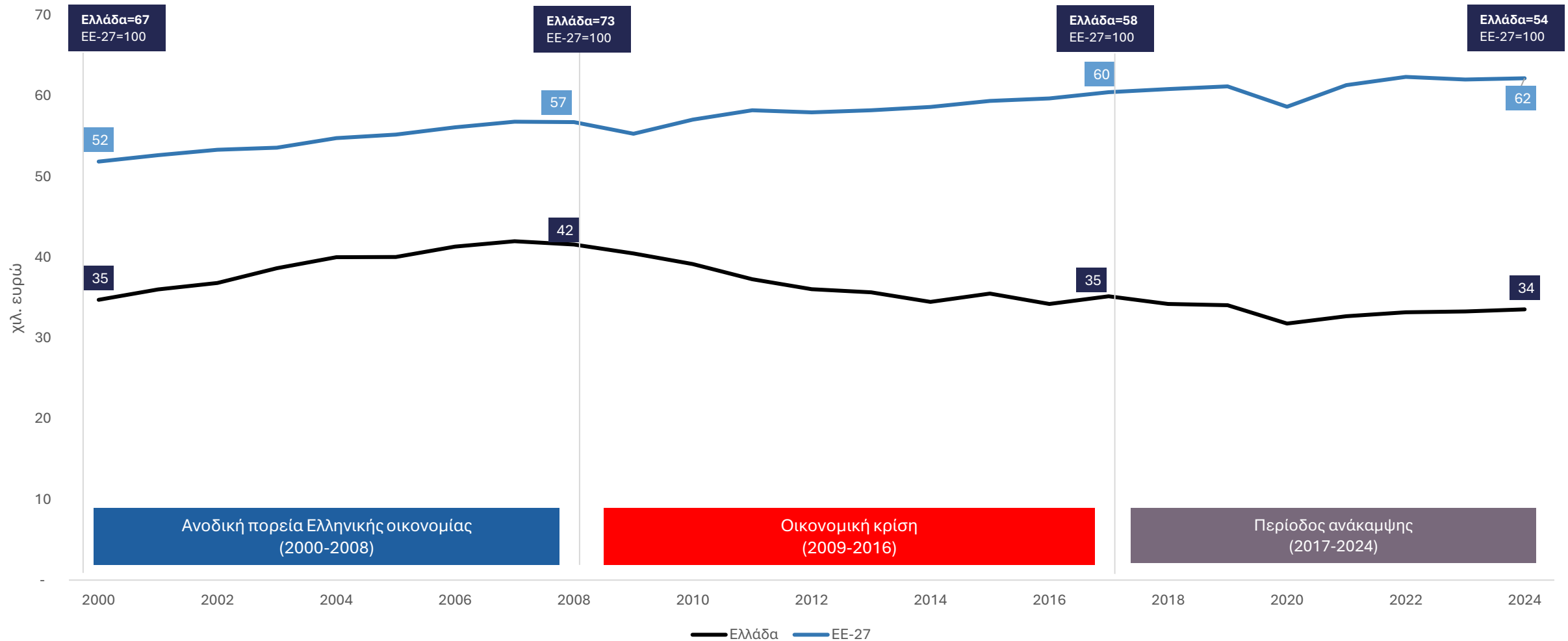
- **Εξέλιξη της παραγωγικότητας στην ελληνική οικονομία (2000–2024)**
- Ανάλυση παραγωγικότητας ανά κλάδο
- Προσδιοριστικοί παράγοντες της παραγωγικότητας
- Προοπτικές και προτάσεις πολιτικής

Η παραγωγικότητα της εργασίας στην Ελλάδα βρίσκεται σήμερα στο επίπεδο του 2000

Η απόκλιση από το επίπεδο παραγωγικότητας στην ΕΕ-27 διευρύνθηκε σημαντικά την περίοδο 2000-2024

Εξέλιξη παραγωγικότητας εργασίας στην Ελλάδα και την ΕΕ-27, 2000-2024

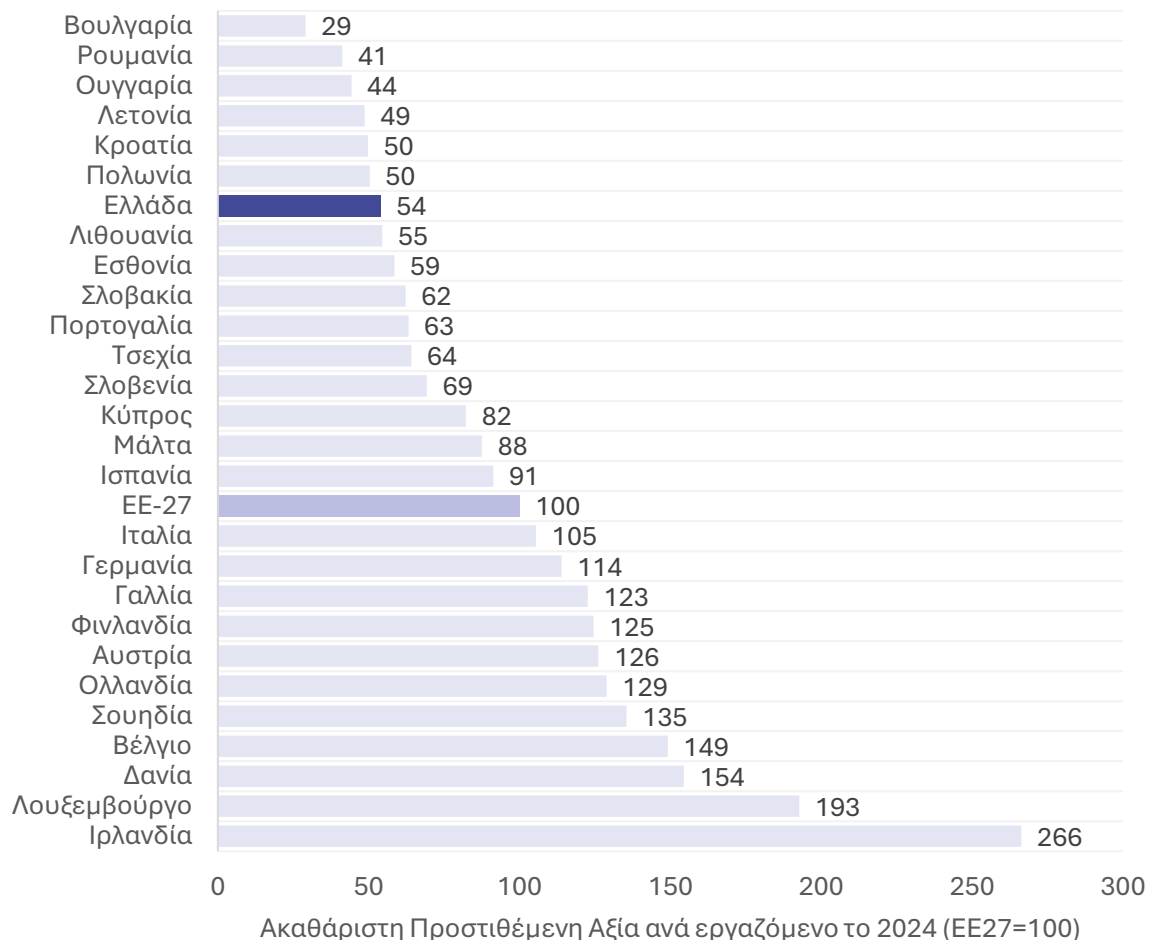
Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία ανά εργαζόμενο (σε χιλ. ευρώ, σταθερές τιμές 2020)

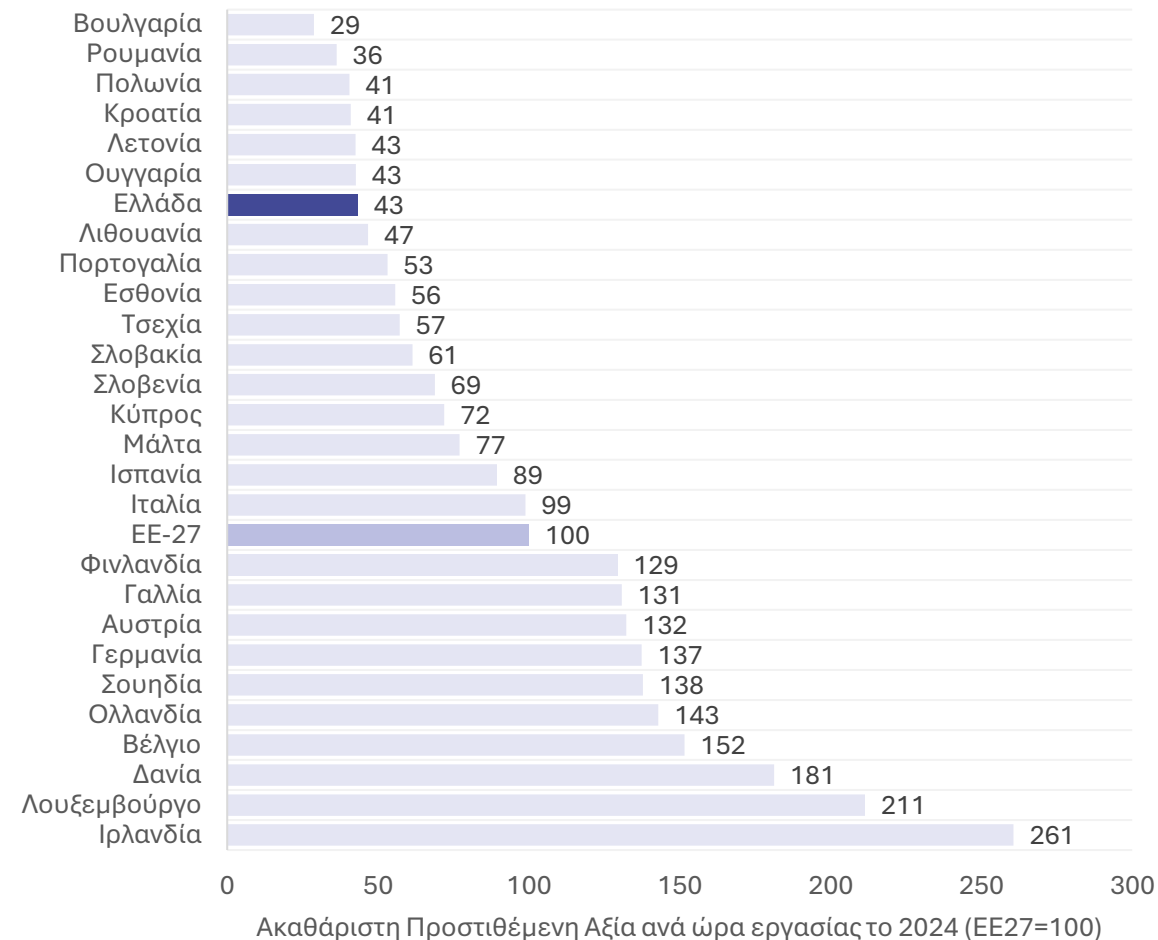
Η παραγωγικότητα ανά απασχολούμενο στην Ελλάδα αντιστοιχεί στο 54% της ΕΕ-27

Ανά ώρα εργασίας, η παραγωγικότητα στην Ελλάδα είναι ακόμα χαμηλότερη (43% της ΕΕ-27)

Παραγωγικότητα ανά εργαζόμενο στα κράτη μέλη της Ε.Ε.,
2024 (ΕΕ-27=100)

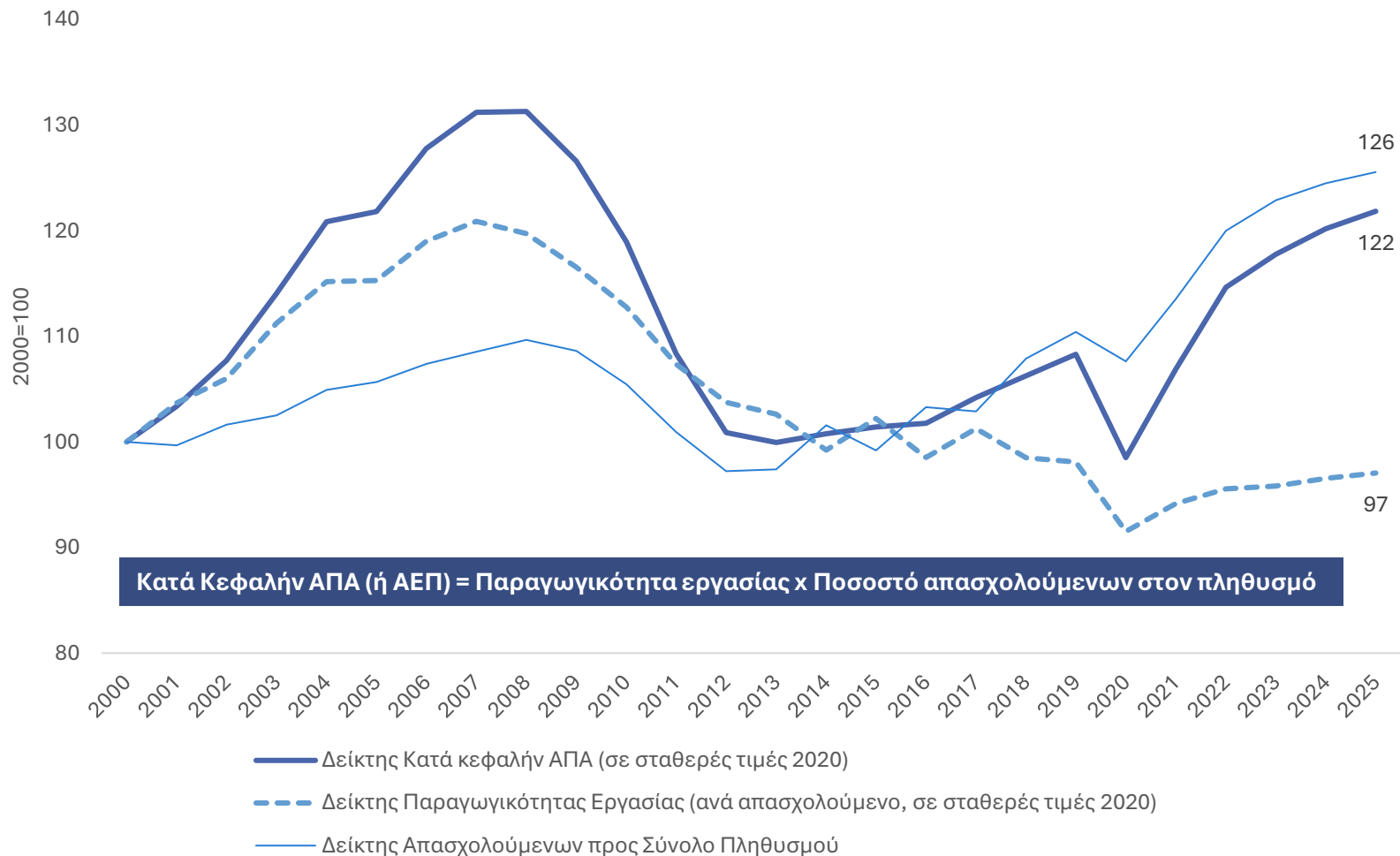

Παραγωγικότητα ανά ώρα εργασίας στα κράτη μέλη της Ε.Ε.,
2024 (ΕΕ-27=100)

Παρά τη στασιμότητα της παραγωγικότητας, η κατά κεφαλήν Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (και το ΑΕΠ) αυξάνεται τα τελευταία χρόνια κυρίως λόγω ενίσχυσης της απασχόλησης

Εξέλιξη κατά κεφαλήν ΑΠΑ¹, Παραγωγικότητας Εργασίας και Ποσοστού Απασχολούμενων στον Πληθυσμό (2000-2025)

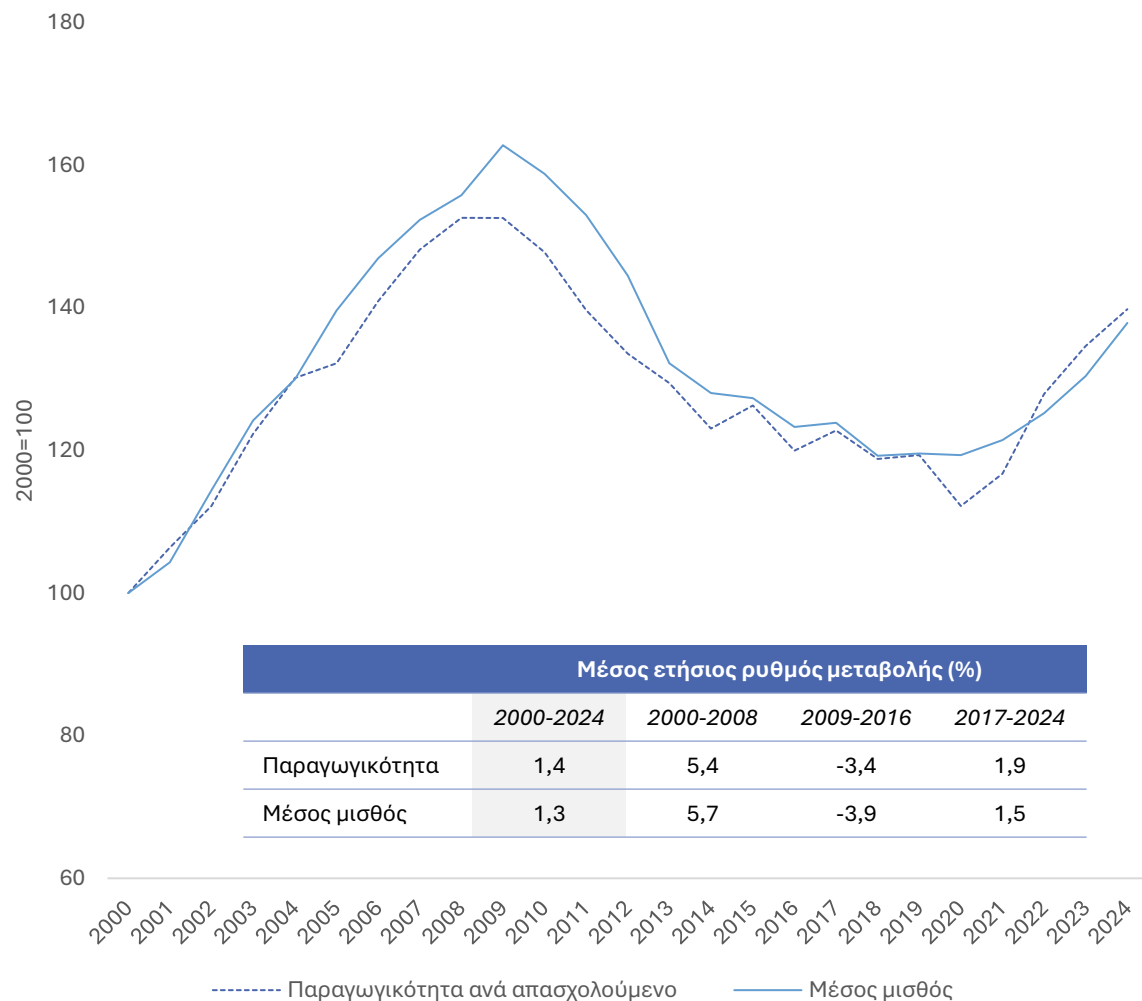

- Η παραγωγικότητα εργασίας ήταν κατά 3% χαμηλότερη το 2025 έναντι του 2000
- Παρά τη στασιμότητα της παραγωγικότητας, η κατά κεφαλήν ΑΠΑ (ΑΕΠ) ήταν κατά 22% υψηλότερη
- Αυτό οφείλεται στην αύξηση του ποσοστού των απασχολούμενων στον πληθυσμό κατά 26%
- Μείωση ανεργίας → Μικρότερη δεξαμενή νέων εργαζόμενων
- Εξάντληση της δυναμικής αύξησης του ΑΕΠ με αύξηση της απασχόλησης
- **Επιτακτική ανάγκη ενίσχυσης της παραγωγικότητας, λαμβανομένης υπόψη και της δυσμενούς δημογραφικής τάσης**

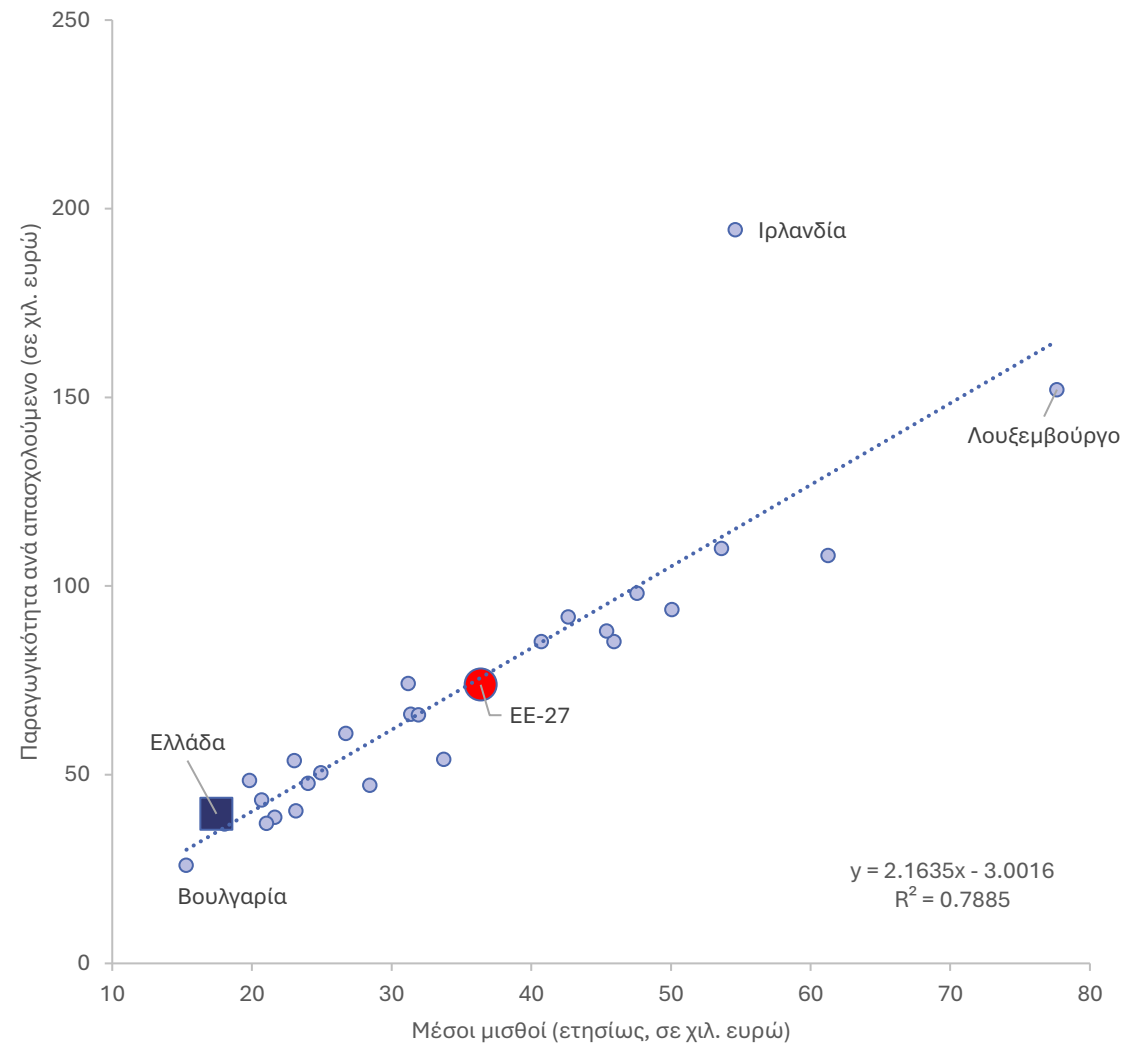
Η ενίσχυση της παραγωγικότητας θα έχει θετική επίδραση στους μισθούς

Εξέλιξη παραγωγικότητας εργασίας και μέσου μισθού στην Ελλάδα, 2000-2024

(Δείκτης 2000=100, με βάση τρέχουσες τιμές)

Παραγωγικότητα εργασίας και μέσος ετήσιος μισθός στα κράτη μέλη της ΕΕ-27, 2024 (σε τρέχουσες τιμές)

Περιεχόμενα

- Εξέλιξη της παραγωγικότητας στην ελληνική οικονομία (2000–2024)
- **Ανάλυση παραγωγικότητας ανά κλάδο**
- Προσδιοριστικοί παράγοντες της παραγωγικότητας
- Προοπτικές και προτάσεις πολιτικής

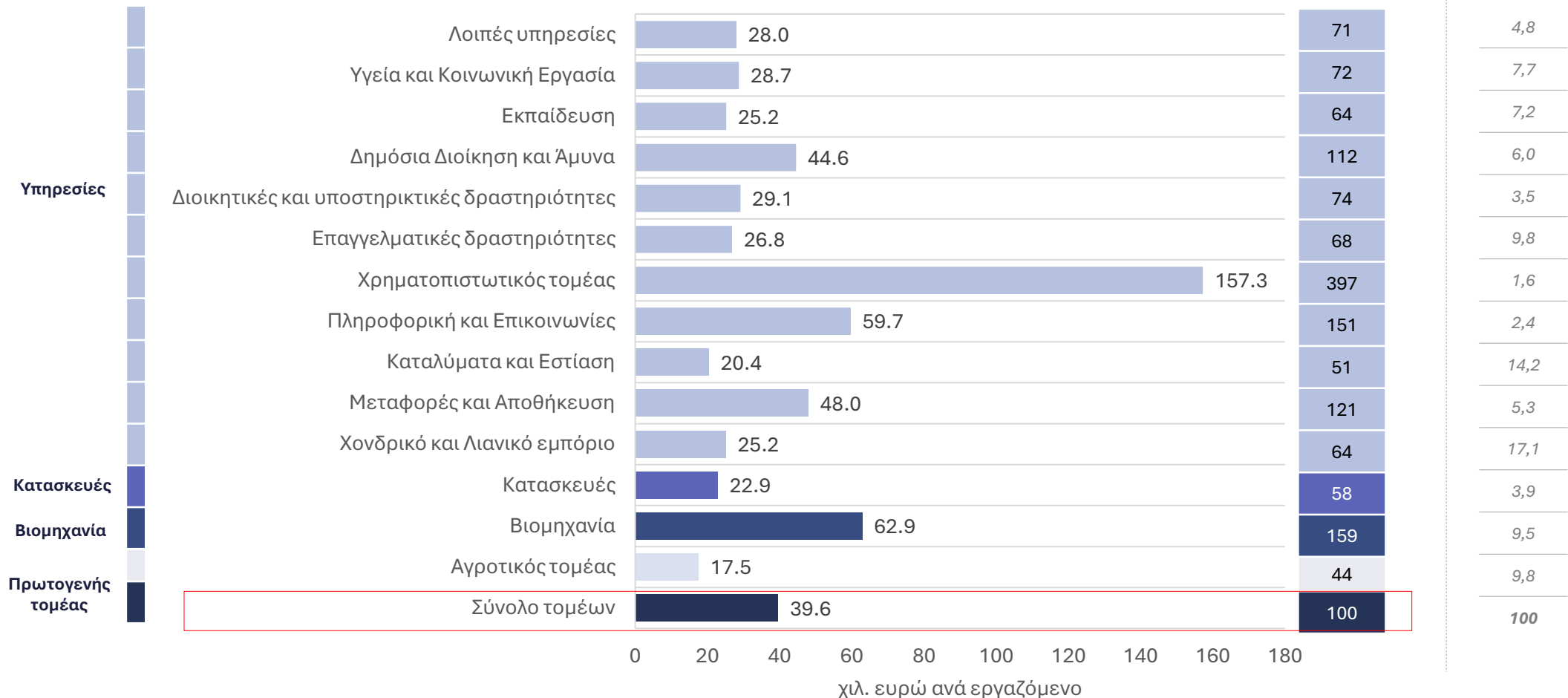
Η παραγωγικότητα διαφοροποιείται σημαντικά στους επιμέρους κλάδους της Ελληνικής οικονομίας

Παραγωγικότητα Εργασίας

Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (χιλ. ευρώ, σε τρέχουσες τιμές) / Αριθμός εργαζόμενων (2024)

Ποσοστό (%) του Συνόλου (=100)

Ποσοστό (%) τομέα στο σύνολο των εργαζόμενων

Η απόσταση της παραγωγικότητας από το μέσο επίπεδο της ΕΕ-27 είναι –για την πλειονότητα των κλάδων– σημαντική και έχει διευρυνθεί

Παραγωγικότητα Εργασίας ανά τομέα

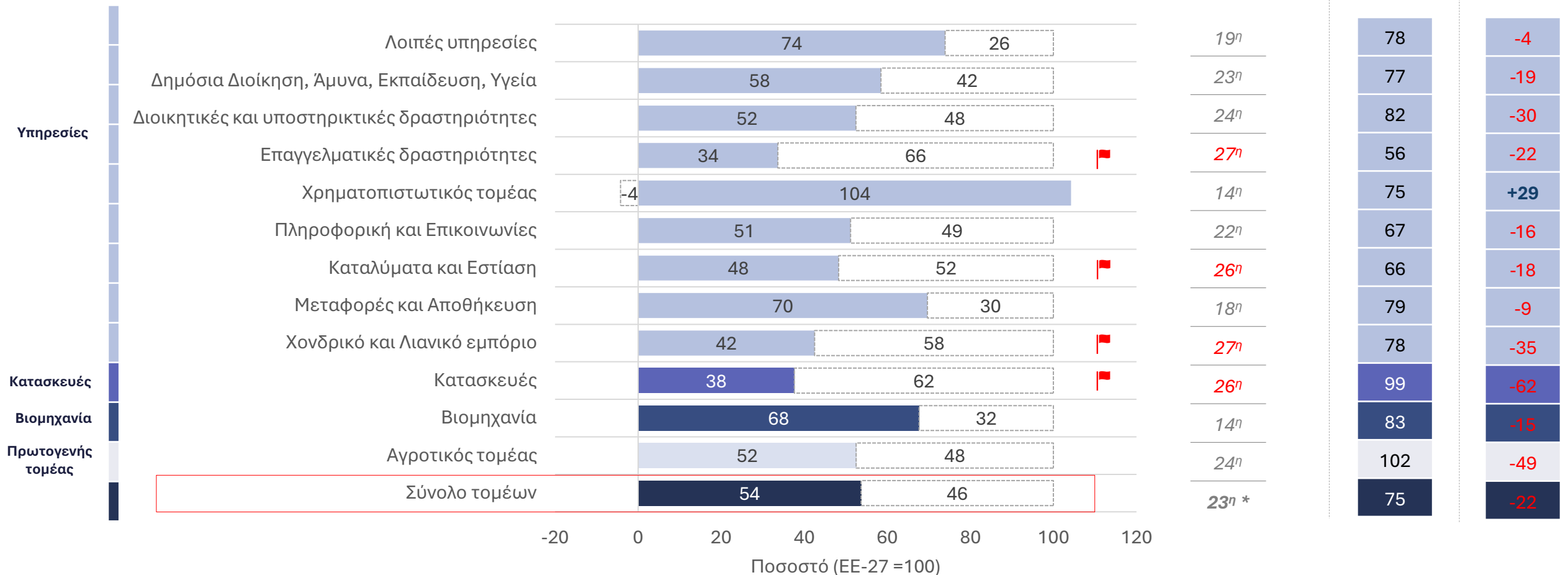
ΑΠΑ ανά εργαζόμενο – τρέχουσες τιμές ποσοστό (%) έναντι ΕΕ-27 (=100), 2024

■ Ελλάδα vs ΕΕ-27 (%) □ Απόκλιση Ελλάδας vs ΕΕ-27 (ποσοστιαίες μονάδες)

Θέση Ελλάδας στην ΕΕ-27 (2024)

(%) Ελλάδας vs ΕΕ-27 (2000)

Μεταβολή ποσοστού Ελλάδας vs ΕΕ-27 2024-2000

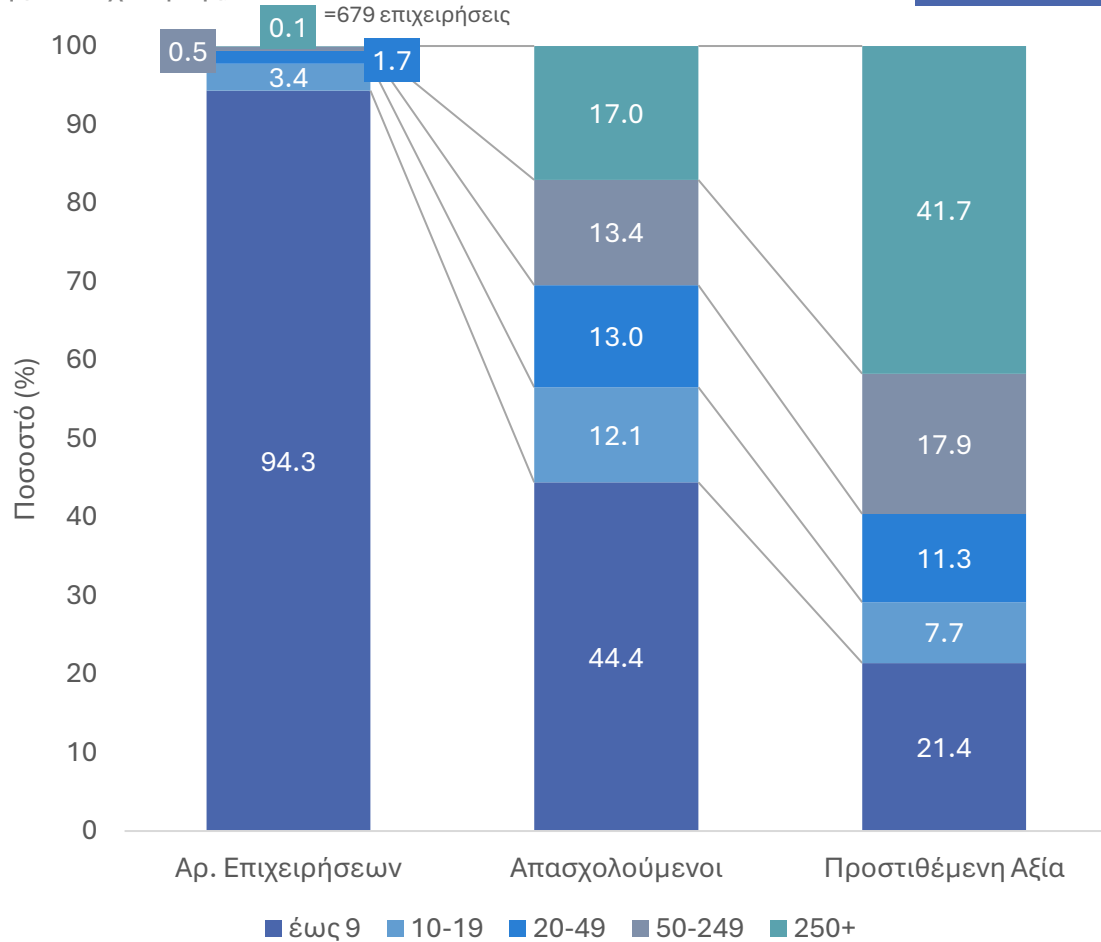

*Ακολουθούν Ουγγαρία, Λετονία, Ρουμανία και Βουλγαρία

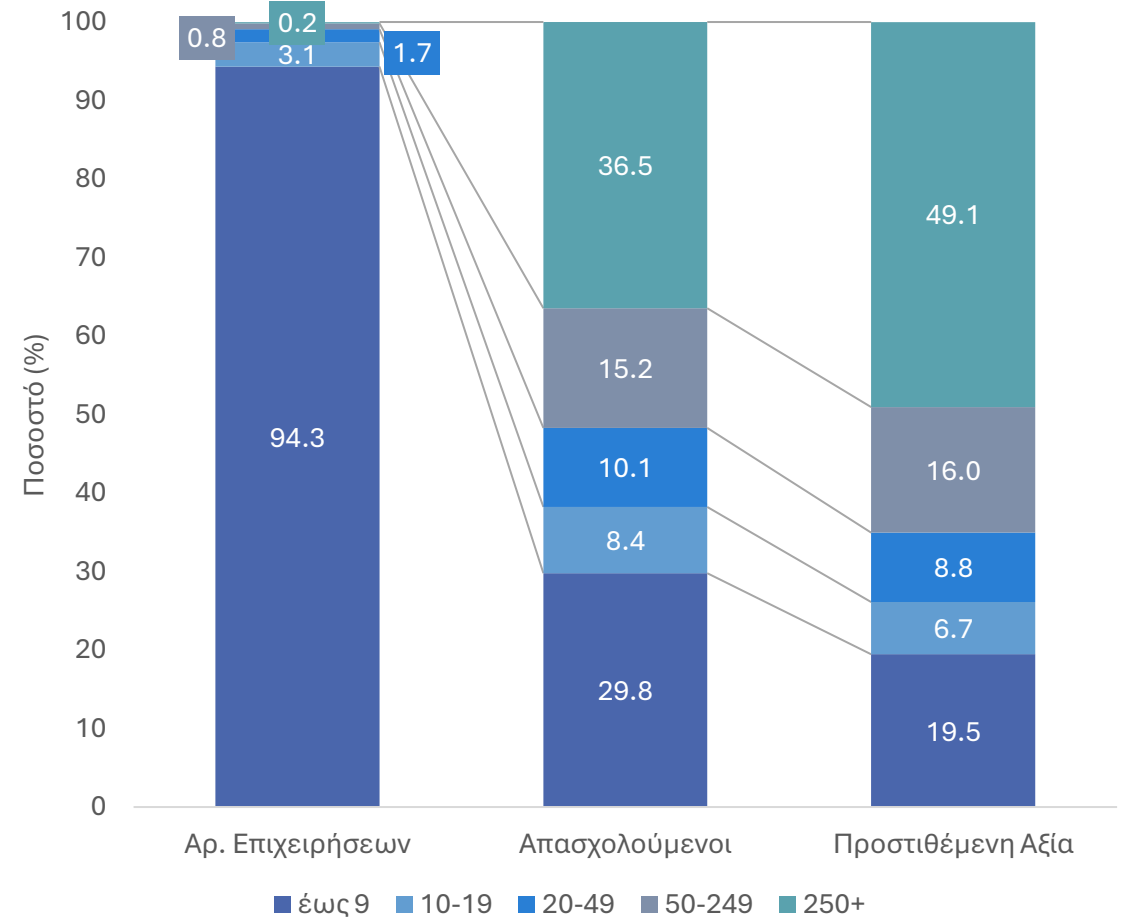
Σε σύγκριση με την ΕΕ-27, οι μεγάλες επιχειρήσεις στην Ελλάδα (250+ άτομα) είναι αναλογικά λιγότερες και συγκεντρώνουν μικρότερα ποσοστά στην απασχόληση και την προστιθέμενη αξία της οικονομίας

Ελλάδα - Κατανομή συνόλου επιχειρήσεων με βάση το μέγεθος της απασχόλησης, 2023

Σύνολο: 932.549 επιχειρήσεις

ΕΕ-27 - Κατανομή συνόλου επιχειρήσεων με βάση το μέγεθος της απασχόλησης, 2023

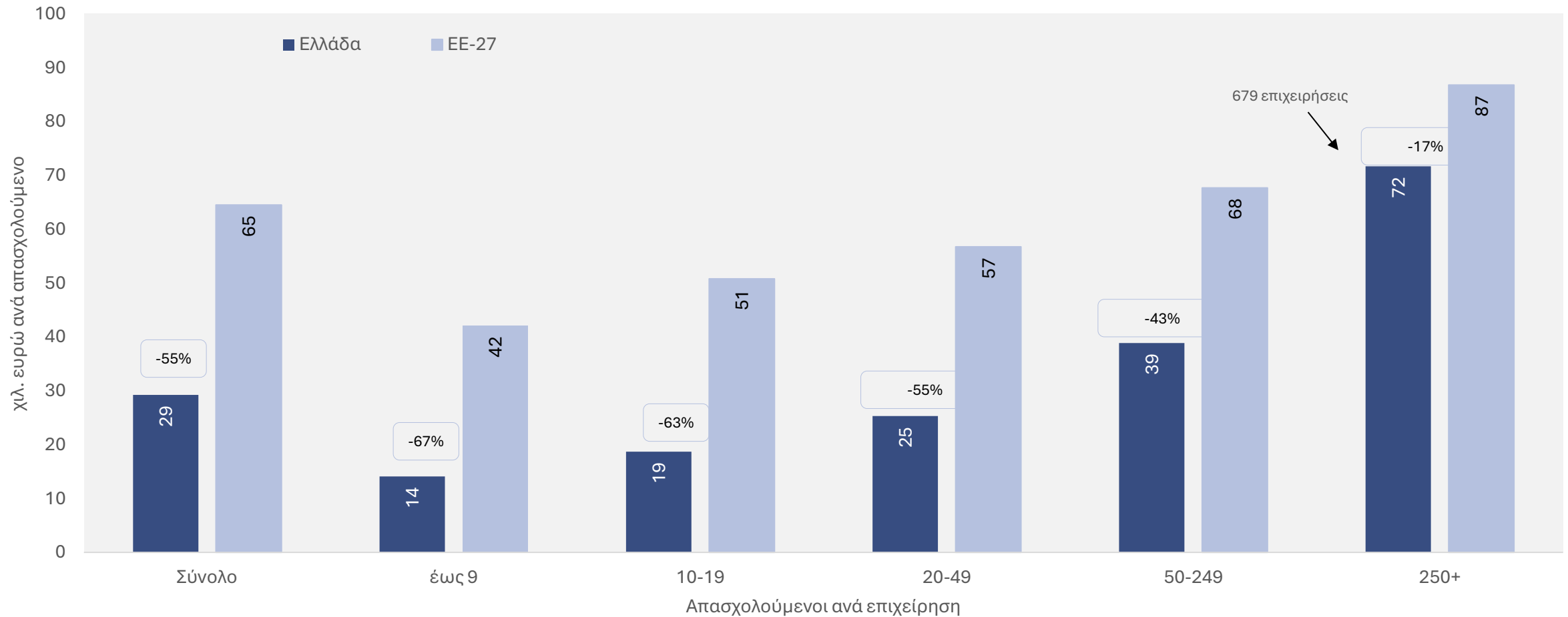
Παραγωγικότητα και μέγεθος επιχειρήσεων – Σύνολο επιχειρήσεων

Μεγάλο χάσμα παραγωγικότητας μεταξύ των μεγάλων και των υπόλοιπων επιχειρήσεων στην Ελλάδα – Δραστική μείωση της διαφοράς παραγωγικότητας των μεγάλων επιχειρήσεων έναντι των αντίστοιχων στην ΕΕ-27

Παραγωγικότητα εργασίας – Σύνολο επιχειρήσεων

χιλ. ευρώ ανά απασχολούμενο, 2023

□ Διαφορά έναντι ΕΕ-27 (%)

Περιεχόμενα

- Εξέλιξη της παραγωγικότητας στην ελληνική οικονομία (2000–2024)
- Ανάλυση παραγωγικότητας ανά κλάδο
- **Προσδιοριστικοί παράγοντες της παραγωγικότητας**
- Προοπτικές και προτάσεις πολιτικής

Παράγοντες που επηρεάζουν τη συνολική παραγωγικότητα στην οικονομία

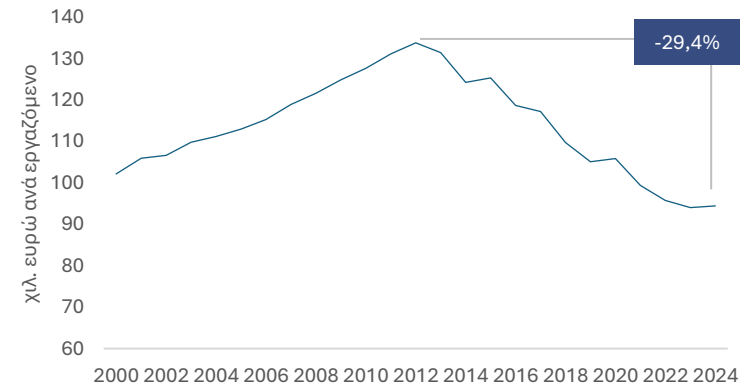
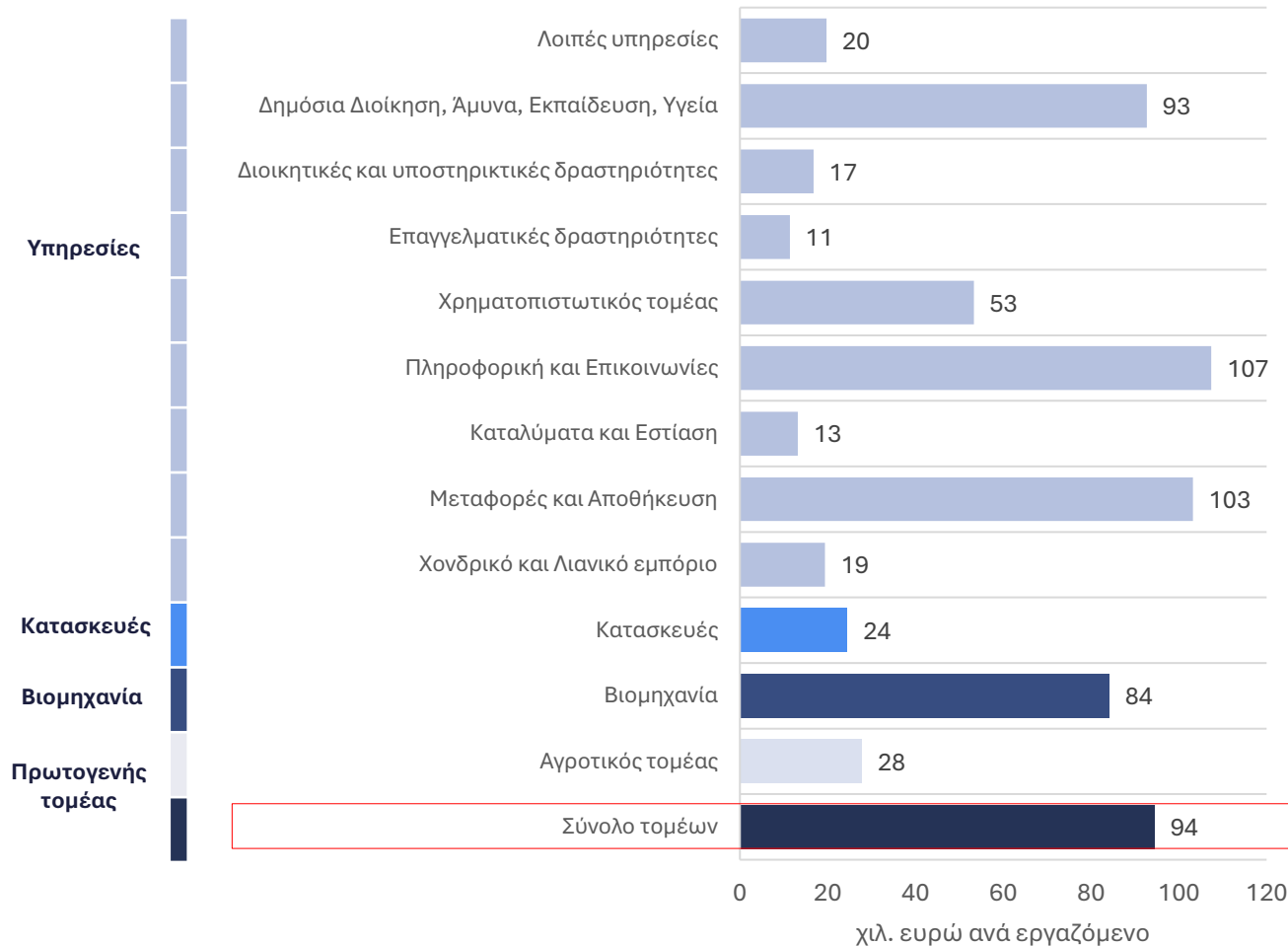

Το Κεφάλαιο ανά εργαζόμενο στην ΕΕ-27 είναι υψηλότερο έναντι της Ελλάδας από 1,3 έως 5,7 φορές ανάλογα με τον κλάδο

Απόθεμα παγίου κεφαλαίου (καθαρό) ανά εργαζόμενο
σε χιλ. ευρώ, αλυσιδωτοί όγκοι (2020) / αριθμός εργαζόμενων, 2024

Μέσος όρος ΕΕ-27 (2022) ΕΕ-27 έναντι Ελλάδας (φορές)

Απόθεμα παγίου κεφαλαίου (καθαρό) ανά εργαζόμενο, σε αλυσιδωτούς όγκους (2020)

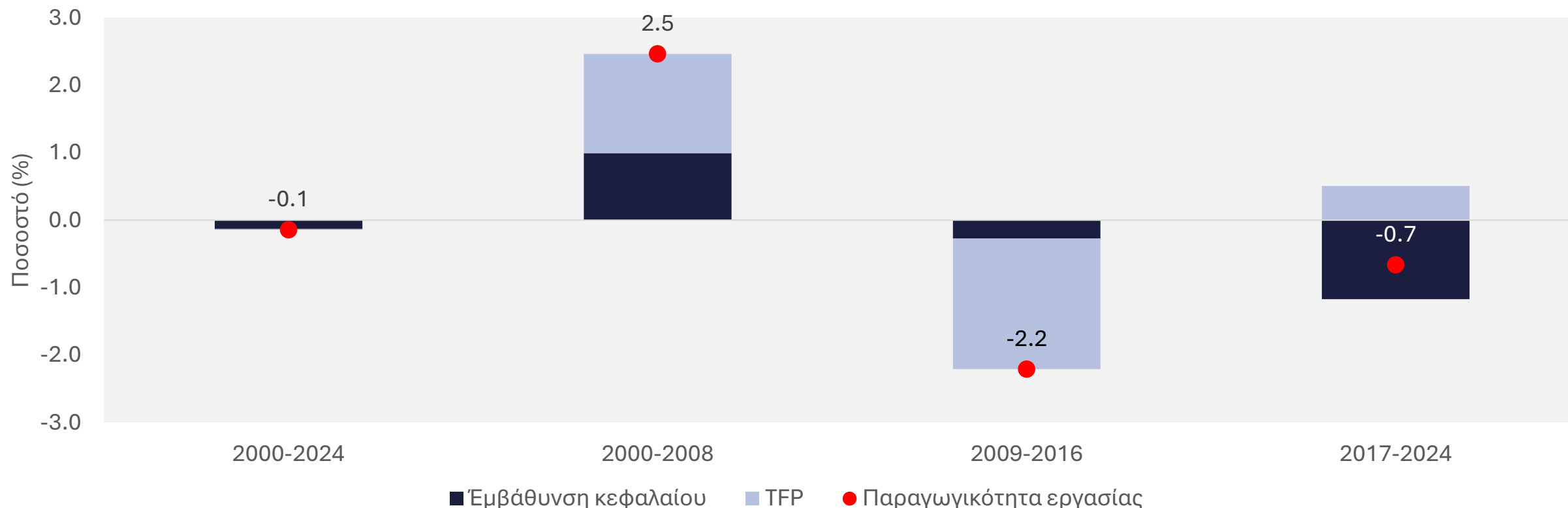
- Το (καθαρό) απόθεμα παγίου κεφαλαίου ανά εργαζόμενο έχει μειωθεί
 - Ο αριθμός των εργαζόμενων έχει αυξηθεί
 - Οι επενδύσεις που υλοποιούνται δεν επαρκούν για να καλύψουν το κενό και να αναστρέψουν την τάση

Ανάλυση συνιστωσών της παραγωγικότητας εργασίας

Ιδιαίτερα αρνητική συμβολή της κεφαλαιακής εμβάθυνσης την περίοδο 2017-2024 – Το χαμηλό επίπεδο αποθέματος καθαρού παγίου κεφαλαίου ανά εργαζόμενο, περιοριστικός παράγοντας για την ενίσχυση της παραγωγικότητας

Ανάλυση συνιστωσών παραγωγικότητας εργασίας (εκτίμηση)

% ετήσιοι ρυθμοί μεταβολής (αριθμητικοί μέσοι όροι)

Ο δείκτης TFP (ολική παραγωγικότητα συντελεστών παραγωγής) προκύπτει ως υπόλοιπο (μεταβολή προϊόντος που δεν εξηγείται από τη μεταβολή των συντελεστών παραγωγής), αντιπροσωπεύοντας ταυτόχρονα την τεχνολογία, την ποιότητα εργατικού δυναμικού και κεφαλαίου, την αποδοτικότητα, τους κυκλικούς παράγοντες που επηρεάζουν το προϊόν και τα σφάλματα μέτρησης. Η εμβάθυνση Κεφαλαίου (capital deepening) είναι η μεταβολή στον λόγο Κεφαλαίου προς Εργασία (K/L), δηλ. η ετήσια μεταβολή του Κεφαλαίου ανά εργαζόμενο, σταθμισμένη με το μερίδιο του κεφαλαίου στο προϊόν. Ως προσέγγιση του κεφαλαίου χρησιμοποιήθηκε το καθαρό απόθεμα παγίου κεφαλαίου, ενώ για το μερίδιό του στο συνολικό προϊόν έγινε προσαρμογή ανά κλάδο ώστε να περιληφθεί και το εισόδημα από εργασία των αυτοαπασχολούμενων, με βάση τα στοιχεία των Εθνικών Λογαριασμών. Η μεθοδολογία της ανάλυσης παρουσιάζεται στο Παράρτημα.

Περιεχόμενα

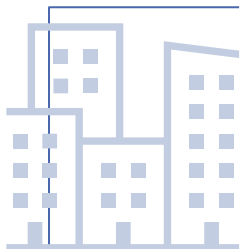
- Εξέλιξη της παραγωγικότητας στην ελληνική οικονομία (2000–2024)
- Ανάλυση παραγωγικότητας ανά κλάδο
- Προσδιοριστικοί παράγοντες της παραγωγικότητας
- **Προοπτικές και προτάσεις πολιτικής**

Κύριες διαπιστώσεις

- Η **παραγωγικότητα εργασίας στην Ελλάδα είναι χαμηλή**
- Το ΑΕΠ αυξάνεται τα τελευταία χρόνια κυρίως λόγω ενίσχυσης της απασχόλησης, αλλά αυτή η **δυναμική εξαντλείται**
 - Ανάγκη ενίσχυσης της παραγωγικότητας, λαμβανομένης υπόψη και της **δυσμενούς δημογραφικής τάσης**
- Η ενίσχυση της παραγωγικότητας αποτελεί **προϋπόθεση** για καλύτερους μισθούς και διατηρήσιμη αύξηση του εισοδήματος
- Η παραγωγικότητα **διαφοροποιείται σημαντικά στους επιμέρους κλάδους** της Ελληνικής οικονομίας – Η δομή της οικονομίας επηρεάζει το επίπεδο της συνολικής παραγωγικότητας
- Το «**χάσμα**» παραγωγικότητας μεταξύ των **μεγάλων και των υπόλοιπων επιχειρήσεων** στην Ελλάδα είναι μεγάλο
 - Η διαφορά παραγωγικότητας των μεγάλων επιχειρήσεων έναντι των αντίστοιχων στην ΕΕ-27 είναι συγκριτικά μικρότερη
- Το **χαμηλό επίπεδο αποθέματος κεφαλαίου** ανά εργαζόμενο, περιοριστικός παράγοντας για την ενίσχυση της παραγωγικότητας

Η Ελλάδα αντιμετωπίζει ένα δομικό πρόβλημα παραγωγικότητας που απαιτεί πολύπλευρες παρεμβάσεις από τις επιχειρήσεις και το κράτος

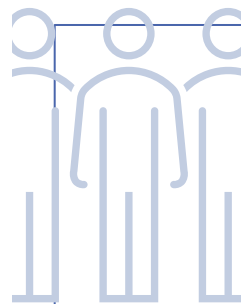
Επιχειρήσεις

Επενδύσεις

- Αύξηση των επιχειρηματικών επενδύσεων προς τα επίπεδα της ΕΕ
- Τεχνολογικός εκσυγχρονισμός και ενίσχυση επενδύσεων σε Ε&Α
- Σταδιακή αύξηση μέσου μεγέθους επιχειρήσεων (συνεργασίες, συγχωνεύσεις)

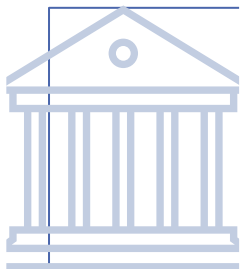
Επιχειρήσεις & Κράτος

Ανθρώπινο κεφάλαιο & δεξιότητες

- Αναβάθμιση επαγγελματικής εκπαίδευσης και ψηφιακών δεξιοτήτων, με διασύνδεση προγραμμάτων σπουδών με τις ανάγκες των κλάδων
- Ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης, αναβάθμιση δεξιοτήτων εργαζομένων μέσης ηλικίας, προσέλκυση ατόμων υψηλής εξειδίκευσης από το εξωτερικό

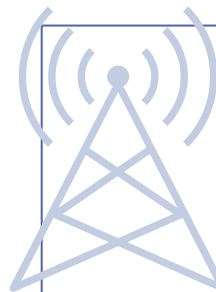
Κράτος

Θεσμικό περιβάλλον & Υποδομές

- Απλοποίηση αδειοδοτήσεων, σταθερό φορολογικό πλαίσιο, μείωση ρυθμιστικής επιβάρυνσης, βελτίωση πρόσβασης σε χρηματοδότηση
- Επιτάχυνση δικαιοσύνης, ενίσχυση φορολογικής διοίκησης, σταθερό περιβάλλον με διαφανείς κανόνες για μείωση αβεβαιότητας και κόστους συναλλαγών
- Επενδυτικά κίνητρα (υπεραποσβέσεις, επιταχυνόμενες αποσβέσεις)
- Στοχευμένες επενδύσεις σε υποδομές

Επιχειρήσεις & Κράτος

Ψηφιακός μετασχηματισμός & καινοτομία

- Επέκταση ψηφιακών υποδομών και αξιοποίηση τους από τις επιχειρήσεις (cloud, big data, αυτοματοποίηση, AI) σε συνδυασμό με αναδιοργάνωση διαδικασιών
- Υποστήριξη συνεργατικών σχηματισμών και τεχνολογικών οικοσυστημάτων για διάχυση τεχνολογίας και καλών πρακτικών

Υπεύθυνος Έρευνας

Γιώργος Μανιάτης, Συντονιστής Κλαδικών Μελετών IOBE

Συντονισμός

Νίκος Βέττας, Γενικός Διευθυντής IOBE & Καθηγητής ΟΠΑ

Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE)

Τσάμη Καρατάσου 11, 117 42 Αθήνα

Τηλ.: (210 9211200-10). E-mail: info@iobe.gr - URL: <http://www.iobe.gr>

